

Správa o plnení úloh vyplývajúcich zo Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike na roky 2016 – 2020 za rok 2017
(ďalej len „hodnotiaca správa“)

Ministerstvo vnútra SR (ďalej len „MV SR“)

MV SR splnilo úlohu B.1. uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 513 zo 16. novembra 2016 k Stratégii prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike na roky 2016-2020 (ďalej len „stratégia“) opatrením ministra vnútra Slovenskej republiky č. 63/2017 o rozpracovaní stratégie. V zmysle tohto opatrenia bola na rezorte vnútra zriadená pracovná skupina zložená z vecne príslušných útvarov rezortu za účelom efektívneho plánovania úloh a aktivít v oblasti prevencie kriminality a následného vyhodnocovania ich plnenia.

MV SR na úseku prevencie kriminality uskutočňuje a koordinuje komunikáciu s verejnosťou a priamu preventívnu prácu. Spolupracuje s orgánmi štátnej správy a samosprávy, s políciami iných štátov, s medzinárodnými organizáciami, mimovládny sektorom a inými vecne príslušnými subjektmi na príprave, realizácii a hodnotení preventívnych aktivít/úloh/programov.

Za účelom plnenia preventívnych aktivít v súlade s prioritami stratégie rezort vnútra prostredníctvom Výzvy Rady vlády SR pre prevenciu kriminality na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu na financovanie projektov v oblasti prevencie kriminality a iných výziev, ktoré vyhlasuje podľa zákona č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa zákona č. 526/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v roku 2017 podporil projekty v sume 4 484 487 €.

V roku 2017 rezort vnútra začal realizovať národný projekt „Zlepšenie prístupu obetí trestných činov k službám a vytvorenie kontaktných bodov pre obeť“. Na plnenie úloh vyplývajúcich z Národného programu boja proti obchodovaniu s ľuďmi bolo v roku 2017 použitých 232 289,20 €.

Zo štatistiky kriminality vyplýva, že oproti roku 2016, v roku 2017 sa nápad trestnej činnosti znížil o 2 672 na 61 898 skutkov, medziročne klesla násilná trestná činnosť z 5 968 na 5 713 skutkov. V rámci násilnej trestnej činnosti však došlo k nárastu vražd z 60 na 80 skutkov a k nárastu znásilnení z 84 na 88 skutkov. Celková majetková trestná činnosť sa znížila z 25 332 na 23 452 skutkov. V rámci majetkovej trestnej činnosti však došlo k nárastu krádeží vlámaním do bytov z 1 127 na 1 149 skutkov. Ekonomická trestná činnosť sa znížila z 13 562 na 13 350 skutkov.

Všetky aktivity a informácie o činnosti MV SR sú verejne prístupné na webovom sídle MV SR www.minv.sk podrobnejšie sú zverejňované aj na facebookových profiloch vecne príslušných útvarov (MV SR, Prezídium Policajného zboru, Prezídium Hasičského a záchranného zboru, odbor prevencie kriminality kancelárie ministerky vnútra SR, Informačné centrum na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevenciu kriminality MV SR).

Textová časť a tabuľková časť s podrobným popisom aktivít MV SR a okresných úradov v sídlach krajov a štatistika kriminality v SR za rok 2017 tvoria prílohu č. 1.

Ministerstvo spravodlivosti SR (ďalej len „MS SR“)

MS SR v roku 2017 plnilo v oblasti prevencie kriminality najmä tieto úlohy:

1. Nastavovalo systém motivácie a odmeňovania odsúdených a osôb vo väzbe, prehodnotiť operatívu v oblasti nastavenia systému vzdelávania odsúdených a osôb vo väzbe, prehodnotiť výkon operatívy Zboru väzenskej a justičnej stráže s ohľadom na postpenitenciárnu starostlivosť a redukciu recidívy.
2. Zabezpečovalo súčinnosť pri projekte vybudovania špeciálneho zariadenia pre zabezpečenie starostlivosti o duševne chorých a nebezpečných páchatel'ov sexuálnych zločinov a recidivistov.
3. Pokračovalo v organizačnom a materiálno-technickom budovaní aktívnych a pasívnych prostriedkov bezpečnosti v ústavoch Zboru väzenskej a justičnej stráže tak, aby bol zabezpečený účel výkonu väzby a účel výkonu trestu odňatia slobody v súlade so schválenou Koncepciou bezpečnosti vo väzenstve Slovenskej republiky na roky 2011 až 2020.
4. Uplatňovalo špecifické metódy, formy a prostriedky preventívno-bezpečnostnej služby zboru tak, aby bolo zabezpečené ich účinné využitie na zamedzenie prejavov radikalizácie, extrémizmu, terorizmu, neľudského zaobchádzania a ponížovania ľudskej dôstojnosti a na predchádzanie a odhaľovanie trestnej činnosti a objasňovania iných nepovolených konaní obvinených a odsúdených, ktorými sú porušované právne predpisy a ktoré ovplyvňujú účel výkonu väzby a účel výkonu trestu odňatia slobody.
5. Pokračovalo vo vytváraní podmienok k zabezpečeniu prepojenia informačného systému zboru s Registrom trestov a informačnými systémami Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (evidencia priestupkov a evidencia trestných konaní).

Textová časť a tabuľková časť s podrobným popisom aktivít MS SR tvoria prílohu č. 2.

Ministerstvo financií SR (ďalej len „MF SR“)

Finančná správa v roku 2017 v oblasti prevencie kriminality aktívne pokračovala v plnení hlavnej úlohy z programového vyhlásenia vlády SR, a to účinným, nekompromisným a systematickým bojom proti daňovým podvodom. Finančná správa v rozsahu svojej pôsobnosti predchádza kriminalite a inej protispoločenskej činnosti hlavne návrhmi legislatívnych úprav ustanovení príslušných právnych predpisov a následnou realizáciou opatrení zameraných na dodržiavanie zákonnosti právnickými a fyzickými osobami, a to hlavne v oblasti daňovej a colnej.

Oblasť daňovej kriminality:

Boj proti daňovým podvodom je dlhodobým cieľom podporovaným vládou Slovenskej republiky. Z uvedeného dôvodu boli uzneseniami vlády SR prijaté Akčné plány boja proti daňovým podvodom, ktoré boli implementované jednotlivými štátnymi orgánmi a na základe uvedeného možno konštatovať, že implementácia opatrení Akčných plánov boja proti daňovým podvodom do praxe splnila sledovaný cieľ, ktorým bolo zníženie rozsahu daňových podvodov a únikov, ich rýchlejšia identifikácia, ako aj účinné sankcionovanie páchatel'ov.

Vláda SR svojím uznesením č. 206 z 26. apríla 2017 schválila druhú aktualizáciu akčného plánu boja proti daňovým podvodom. Materiál obsahuje 21 nových opatrení. Opatrenia sú zamerané hlavne proti nekalým praktikám pri fúziách obchodných spoločností, zabráneniu daňovým únikom, aj na elimináciu podvodov s minerálnym olejom. Taktiež sa navrhlo rozšírenie registra diskvalifikácií aj o nespoľahlivé daňové subjekty a vytvorenie novej inštitúcie a vytvorenie mechanizmu pre správu majetku zaisteného v trestnom, daňovom a inom správnom konaní na efektívne konanie so zaisteným majetkom.

Oblasť colnej kriminality:

Na úseku odhaľovania a predchádzania colnej kriminality bola vypracovaná analýza súčasného stavu v oblasti zamedzenia colným a daňovým únikom na vonkajšej hranici Európskej únie s Ukrajinou (slovensko-ukrajinská hranica), trendov, spôsobov a foriem pašovania tovaru cez vonkajšiu hranicu Európskej únie s poukázaním na problémové oblasti pri ochrane vonkajšej hranice. Výsledkom boli konkrétne návrhy riešení na zníženie miery a závažnosti kriminality, prijatie viacerých opatrení s cieľom zabezpečenia efektívnejšieho výkonu kontrol a zamedzenia colným a daňovým únikom.

Finančné riaditeľstvo SR v spolupráci s colnými úradmi, daňovými úradmi a Kriminálnym úradom FS (ďalej len „KÚFS“) v priebehu roka 2017 realizovalo rad akcií zameraných na informovanie verejnosti o činnosti finančnej správy, ktoré boli zamerané tiež na prevenciu porušovania colných a daňových predpisov. KÚFS v spolupráci s colnými a daňovými úradmi v priebehu roka 2017 realizoval rad medializácií odhalených kriminálnych prípadov s cieľom informovať verejnosť o činnosti KÚFS a s cieľom preventívne pôsobiť na obyvateľstvo. V rámci Akčného plánu Národnej protidrogovej stratégie bola realizovaná vzdelávacia aktivita s odbornou verejnosťou s cieľom informovať o nových hrozbách a trendoch v súvislosti s novými psychotropnými látkami.

Textová časť a tabuľková časť s podrobným popisom aktivít MF SR tvoria prílohu č. 3.

Ministerstvo obrany SR (ďalej len „MO SR“)

V rámci úradov, útvarov, zariadení a právnických osôb v zriaďovateľskej pôsobnosti rezortu obrany boli k problematike prevencie kriminality uskutočnené vzdelávacie aktivity na zvýšenie právneho vedomia profesionálnych vojakov a zamestnancov.

Na úrovni generálneho štábu, veliteľstiev síl a veliteľstiev útvarov boli určení pracovníci poverení prevenciou kriminality a inej protispoločenskej činnosti v úradoch, útvaroch a zariadeniach Ozbrojených síl SR a boli zriadené komisie pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti.

Vojenská polícia s civilnou verejnosťou zorganizovala aktivity formou rôznych statických a dynamických ukážok činnosti Vojenskej polície a materiálu s cieľom propagácie Vojenskej polície a ozbrojených síl na verejnosti, ako aj pozitívneho zvyšovania verejnej mienky obyvateľstva.

Vojenská polícia v boji proti drogám vykonala v súlade s Akčným plánom rozpracovania Národnej protidrogovej stratégie Slovenskej republiky v pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky na obdobie rokov 2014 – 2017 preventívno-bezpečnostné akcie. V boji proti extrémizmu vykonala akcie zamerané na odhaľovanie prípadov extrémizmu.

V rámci zabezpečenia ochrany majetku štátu boli vykonané kontroly vojenských objektov a výcvikových zariadení v pôsobnosti rezortu obrany.

V dopravno-bezpečnostnej oblasti bol vykonaný dohľad nad premávkou vojenských motorových vozidiel. Dohľad bol vykonaný aj v spolupráci s Prezídiom Policajného zboru a Mestskou políciou.

V oblasti ochrany určených osôb boli vykonané ochrany a sprevádzania určených osôb, preprava cudzích armád bola viackrát realizovaná a boli vykonané sprievody preprav nebezpečných vecí.

Akadémia Ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika so sídlom v Liptovskom Mikuláši pre študentov - kadetov vykonávajúcich službu profesionálneho vojaka v prípravnej štátnej službe zorganizovala preventívne aktivity zamerané na ovplyvňovanie myslenia a hodnotovej orientácie v rámci študijného predmetu základy práva, prostredníctvom ktorého je do výučby implementovaná aj problematika prevencie kriminality - boja proti korupcii.

Rezort obrany v roku 2017 poskytol profesionálnym vojakom a zamestnancom prednášky a školenia v oblasti boja proti kriminalite.

Textová časť a tabuľková časť s podrobným popisom aktivít MO SR tvoria prílohu č. 4.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (ďalej len „MPRV SR“)

Aktivity MPRV SR v roku 2017 boli zamerané na zamedzenie kriminality a inej protispoločenskej činnosti na úseku hospodárenia s finančnými prostriedkami štátneho rozpočtu a s majetkom štátu, zabezpečovania transparentnosti systému a procesu prideľovania národných podpôr a podpôr z prostriedkov EÚ, vrátane účinného kontrolného mechanizmu pri výkone štátnej správy odbornej kontroly na úseku potravín, krmív, živých zvierat a vstupov do poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.

Jednou z trvalých úloh v prevencii kriminality je zabezpečovanie transparentnosti systému a procesu prideľovania podpôr z prostriedkov EÚ a štátneho rozpočtu v rozsahu pôsobnosti MPRV SR a Pôdohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len „PPA“) v oblasti priamych platieb, projektových podpôr, štátnej pomoci a podpôr organizácie trhu.

V snahe o zamedzenie protispoločenskej činnosti a v rámci prevencie, boli všetci zamestnanci PPA oboznámení a preškolení, formou elearningu, s dokumentom, ktorého cieľom je zvýšenie informovanosti o podvodoch a nezrovnalostiach, vydaným Európskou komisiou, DG AGRI, s názvom „Posúdenie rizika podvodu a iných závažných nezrovnalostí na úkor rozpočtu SPP“. Taktiež v rámci celoslovenského priebežného vzdelávania zamestnancov, bola príslušníkom Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru, uskutočnená prednáška na tému protispoločenskej činnosti, zameraná na odhaľovanie podvodov pri žiadostiach a čerpaní finančných prostriedkov z EÚ.

V oblasti bezpečnosti potravín plní Odbor bezpečnosti potravín a výživy MPRV SR funkciu úradu pre bezpečnosť potravín, v rámci svojho pôsobenia ako Národného kontaktného bodu pre vedeckú a technickú spoluprácu s Európskym úradom pre bezpečnosť potravín. V roku 2017 bola akreditovanou spoločnosťou, po vykonaní dohľadového auditu, potvrdená platnosť certifikátu vydaného Odboru bezpečnosti potravín a výživy MPRV SR na ďalšie obdobie, t. j. na rok 2018.

V rámci mimoriadnych úradných kontrol potravín, krmív a živých zvierat sa Štátna veterinárna a potravinová správa SR zameriava na porušovanie všeobecne záväzných predpisov v oblasti podvodných praktík. Pri spoločných akciách s príslušníkmi Policajného zboru sa inšpektori zameriavali na odhaľovanie neregistrovaných alebo neschválených prevádzkovateľov potravinárskych podnikov. Spoluprácou s útvarmi Finančnej správy SR sa podieľali na odhaľovaní podvodných praktík vo finančnej a daňovej oblasti u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov.

V oblasti lesného hospodárstva a spracovania dreva boli vykonané kontroly dodržiavania Vyhlášky MP SR č. 232/2006 Z. z. o vyznačovaní ťažby dreva, označovaní vyťaženého dreva a dokladoch o pôvode dreva v platnom znení. V lokalitách so zvýšeným počtom krádeží dreva sa vykonávali v spolupráci s Policajným zborom preventívne akcie zamerané na dodržiavanie ustanovení § 31 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch, ako aj za účelom eliminácie pytlactva.

V súvislosti s opatreniami súvisiacimi s oznamovaním protispoločenskej činnosti formou prijímania podnetov od zamestnancov, o ktorých sa dozvedeli v rámci výkonu svojho zamestnania, povolania alebo funkcie, bola na MPRV SR zriadená e-mailová adresa kriminalita@mprvsr.onmicrosoft.com.

Textová časť a tabuľková časť s podrobným popisom aktivít MPRV SR tvoria prílohu č. 5.

Ministerstvo dopravy a výstavby SR (ďalej len „MDV SR“)

Hlavnými úlohami MDV SR v oblasti hospodárskej a majetkovej trestnej činnosti sú skvalitnenie systémových opatrení zameraných na ochranu majetku štátu v správe MDV SR, ako aj majetku v správe organizácií v pôsobnosti MDV SR a zabezpečenie priebežnej kontrolnej činnosti dodržiavania opatrení na ochranu majetku štátu.

V oblasti boja s korupciou sú hlavnými úlohami zabezpečovanie kontrolnej činnosti dodržiavania zákonných postupov v oblasti verejného obstarávania – formou finančných kontrol na mieste, overenie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti použitia verejných financií poskytnutých ministerstvom, a to aj v oblasti cestovného ruchu, zabezpečovanie kontrolnej činnosti v oblasti vydávania rozhodnutí, povolení a licencií a zabezpečovanie kontrolnej činnosti v oblasti nakladania s majetkom štátu.

V oblasti počítačovej kriminality sa rezort dopravy a výstavby zameriava na opatrenia na budovanie a neustále skvalitňovanie systému informačnej bezpečnosti (SRIB) v snahe o maximálne eliminovanie kybernetických útokov voči informačným aktívam MDV SR.

Opatrenia proti praniu špinavých peňazí zabezpečuje Slovenská pošta, a. s. plnením opatrenia z dokumentu „Program vlastnej činnosti“ – zameraný na ochranu pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu a plní opatrenia vyplývajúceho zo Smernice č. 36 a z Organizačného postupu OP 36/01, ktoré konkretizujú postupy a zodpovednosť zamestnancov Slovenskej pošty, a. s., pri plnení úloh vyplývajúcich zo zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zvyšovanie bezpečnosti cestujúcich v dopravných prostriedkoch, na železničných staniciach a najmä na letiskách zabezpečuje MDV SR inštaláciou kamerových systémov v dopravných prostriedkoch, na železničných staniciach a najmä na letiskách, analyzovaním možných bezpečnostných rizík s následným prijímaním opatrení na zvyšovanie bezpečnosti cestujúcich s dôrazom na znižovanie rádiologických hrozieb v dopravných prostriedkoch, na železničných staniciach, na letiskách a v prístavoch pomocou inštalácie kamerových a monitorovacích systémov radiácie na kritických bodoch dopravnej infraštruktúry a spoluprácou s Policajným zborom pri preventívnych akciách a pri riešení incidentov.

Pri plnení úloh na úseku prevencie kriminality v roku 2017 MDV SR nevyužilo žiadne finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu, ani zo štrukturálnych fondov.

Textová časť a tabuľková časť s podrobným popisom aktivít MDV SR tvoria prílohu č. 6.

Ministerstvo zdravotníctva SR (ďalej len „MZ SR“)

V rámci Medzinárodného dňa povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme v roku 2017 realizovali regionálne úrady verejného zdravotníctva (ďalej len „RÚVZ“) prednášky na témy alkohol a ženy, alkohol a spoločnosť, alkohol a jeho účinky, fetálny alkoholový syndróm, drogy a iné závislosti, prevencia sociálne patologických javov, životný štýl bez alkoholu, výživa v tehotenstve, vplyv alkoholu na zdravie budúcich generácií. Prednášky boli určené pre ženy, tehotné ženy v rámci poradne pre tehotné „Klub matiek“, verejnosť, študentov základných a stredných škôl. Prednášky a besedy boli zamerané na riziko vzniku alkoholovej závislosti a škodlivosť alkoholu na zdravie detí, mládeže a plodu - fetálneho alkoholového syndrómu. Pracovníci RÚVZ sa vo svojich prednáškach venovali príčinám fetálneho alkoholového syndrómu, jeho príznakom a prevencii.

Prostredníctvom Linky pomoci na odvykanie od fajčenia poskytovali v roku 2017 RÚVZ poradenstvo na základe Harmonogramu poskytovania telefonického poradenstva. Pracovníci odporov podpory zdravia RÚVZ sa počas poradenstva zaujímali o nasledovné informácie - či respondenti fajčia, aký produkt fajčia, koľko kusov denne, ako dlho už fajčia a v akom veku prvýkrát začali. Pracovníci sa tiež zaujímali ako skoro po zobudení si respondenti zapália prvú cigaretu a či chcú prestať fajčiť.

Na základe údajov od poskytovateľov ústavnej psychiatrickej starostlivosti bolo v roku 2017 realizovaných spolu 2 055 nariadených liečení. Z uvedeného počtu bolo realizovaných 458 súdom nariadených ambulantných protialkoholických liečení, 264 súdom nariadených ústavných protialkoholických liečení, 1 194 súdom nariadených ambulantných protitoxikomanických liečení a 139 súdom nariadených ústavných protitoxikomanických liečení. Nakoľko rezort zdravotníctva nedisponuje presnými číslami o počte všetkých súdom nariadených ochranných liečeniach vykonaných ambulantnou formou, na základe stanoviska hlavného odborníka MZ SR pre odbor medicína drogových závislostí možno konštatovať len odhadom, že na Slovensku bolo vykonaných v roku 2017 ambulantnou formou 6 000 – 9 000 ochranných súdom nariadených liečení.

Celoslovenská bezplatná anonymná linka pomoci pre problémy s hraním bola na základe požiadavky MZ SR zriadená v Centre pre liečbu drogových závislostí v Bratislave. Finančné zabezpečenie činnosti linky je od jej založenia v súlade so zákonom realizované z mimorozpočtových zdrojov formou sponzorstva od prevádzkovateľov hazardných hier na Slovensku. Od 1. 2. 2017 do 31. 1. 2018 bolo na linke prijatých 1 114 hovorov počas pracovnej doby, mimo pracovnú dobu bolo zaznamenaných 2 144 hovorov a 607 odkazov v hlasovej schránke.

Liečba pacientov so závislosťou od alkoholu, drog a patologického hráčstva sa realizovala priebežne v špecializovaných zdravotníckych zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti a ambulantnej zdravotnej starostlivosti. Údaje o počte liečených pacientov za rok 2017 v ambulanciách a ústavných zdravotníckych zariadeniach z dôvodu poruchy psychiky a správania zapríčinené užitím alkoholu, z dôvodu porúch psychiky a správania zapríčinených užitím drog a z dôvodu patologického hráčstva budú Národným centrom zdravotníckych informácií spracované až v septembri roku 2018.

Textová časť a tabuľková časť s podrobným popisom aktivít MZ SR tvoria prílohu č. 7.

Ministerstvo kultúry SR (ďalej len „MK SR“)

MK SR plnilo v sledovanom období v rámci prevencie kriminality konkrétne špecifické úlohy prostredníctvom jednotlivých organizačných útvarov MK SR a všeobecné úlohy prostredníctvom organizácií vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. MK SR v rámci boja proti kriminalite a inej protispoločenskej činnosti zabezpečuje predovšetkým nešpecifickú primárnu prevenciu ako súčasť kultúrno-osvetovej činnosti podľa § 2 zákona č. 189/2015 Z. z. o kultúrno-osvetovej činnosti. Organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR naplňajú ciele stratégie kontinuálne a systematicky predovšetkým organizovaním kultúrno-osvetových aktivít, ktorých cieľom je zmysuplné trávenie voľného času s dôrazom na rešpektovanie ľudských práv a rozmanitosti kultúrnych prejavov, ako aj prostredníctvom neformálneho vzdelávania, či publikačnou činnosťou. Umeleckým stvárnením sa prezentujú témy kriminality, extrémizmu, rasizmu, xenofóbie, násilia v rodine, negatívne sociálne prostredie a jeho dopad na jednotlivca. Na druhej strane sa do popredia dostáva potreba tolerance a chápania a prijímania vzájomných odlišností.

MK SR v roku 2017 naďalej poskytovalo súčinnosť Policajnému zboru vo veci žiadosti o preverovanie pôvodu zadržaných predmetov kultúrnej hodnoty alebo vo veci pátrania po odcudzených predmetoch kultúrnej hodnoty. Vo veci nelegálneho získavania a obchodovania najmä s hnutelnými archeologickými nálezmi MK SR spolupracovalo aj s Pamiatkovou inšpekciou MK SR a s Prezidiom Policajného zboru pri príprave trestných oznámení a operatívnom poskytovaní informácií a konzultácií.

Rezort kultúry sa zapájal do medzinárodných akcií organizovaných v rámci krajín EÚ zameraných na odhaľovanie a potlačanie nelegálnej činnosti v oblasti kultúrneho dedičstva.

MK SR prostredníctvom dotačného programu Kultúra znevýhodnených skupín podporovalo projekty zamerané na prevenciu protispoločenských javov. Prioritou predmetného dotačného programu je dlhodobá podpora takých aktivít, ktoré prispievajú k rešpektovaniu ľudských práv a rozmanitosti kultúrnych prejavov a sú zamerané na prevenciu a elimináciu všetkých foriem násilia, diskriminácie, rasizmu, xenofóbie a extrémizmu, na podporu výchovy k tolerancii, posilnenie rodinnej súdržnosti a rozvoja medzikultúrneho dialógu.

MK SR dlhodobo v legislatívnej rovine prostredníctvom právnych predpisov zabezpečuje ochranu maloletých pred nevhodnými obsahmi.

Finančné krytie úloh v oblasti prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v sledovanom období MK SR zabezpečovalo v rámci schválených limitov výdavkov svojej kapitoly na príslušný rok (MK SR nemá vo svojom rozpočte osobitne vyčlenené finančné prostriedky na prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti) a prostredníctvom svojho dotačného systému.

Textová časť a tabuľková časť s podrobným popisom aktivít MK SR tvoria prílohu č. 8.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „MŠVVŠ SR“)

MŠVVŠ SR v roku 2017 priebežne zabezpečovalo úlohy v súlade s rozpracovaním úloh rezortu školstva v rámci Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti na roky 2016 - 2020.

V oblasti prevencie rizikového správania sa detí a ochrany pred sociálno-patologickými javmi a kriminalitou páchanou na deťoch a mládeži a kriminalitou, páchanou deťmi a mládežou MŠVVŠ SR usmerňovalo metodicky výchovno-vzdelávací proces v zmysle uplatňovania Dohovoru o právach dieťaťa a jeho relevantných opčných protokolov, najmä prostredníctvom pedagogicko-organizačných pokynov. Pedagogicko-organizačné pokyny uvádzajú záväzné odporúčania, ktoré sa týkajú aktívnej ochrany detí a žiakov, eliminácie rizikového správania a delikvencie, záškoláctva, šikanovania, bezpečného používania internetu, prevencie drogových závislostí, rizikách práce v zahraničí a prevencii obchodovania s ľuďmi. Uvádzajú sa odporúčania venovať zvýšenú pozornosť opatreniam na ochranu detí a žiakov pred všetkými formami fyzického alebo psychického násillia, poškodenia alebo zneužitia, zanedbávania alebo nedbalého zaobchádzania, týrania alebo vykorisťovania vrátane sexuálneho zneužívania a detskej pornografie. Odporúča sa aj priebežný monitoring správania sa detí a primerané opatrenia v prípadoch podozrenia na porušovanie ich zdravého osobnostného vývinu.

V roku 2017 boli v rámci rozvojového projektu pod názvom „Zdravie a bezpečnosť v školách 2017“ podporené projekty základných, špeciálnych a stredných škôl s celkovou výškou podpory 35 000€. V rámci rozvojového projektu pod názvom „Protidrogová prevencia 2017“ boli podporené projekty školských zariadení v celkovej výške 32 000€.

V rámci výzvy zameranej na podporu základných hodnôt Európskej únie u mladých ľudí v kontexte aktuálnych spoločenských tém a na podporu aktivít rozvíjajúcich kritické myslenie a mediálnu gramotnosť mladých ľudí ohrozených radikalizmom, xenofóbiou a extrémizmom, za účelom formovania hodnotových postojov a eliminácie nenávistných prejavov boli podporené projekty občianskych združení detí a mládeže v celkovej sume 79 694€.

K prevencii rizík spojených s virtuálnym prostredím médií a ich vplyvu na deti a mládež prispieva text „Metodické odporúčania k napĺňaniu cieľov prierezovej témy mediálna výchova“, ktorý orientuje pedagógov v tom, na čo sa majú sústrediť pri uplatňovaní mediálnej výchovy pri vyučovaní. V rámci predmetu mediálna výchova sa školám odporúča venovať zvýšenú pozornosť rozvíjaniu kritického myslenia, rozlišovaniu nenávistných prejavov obzvlášť na sociálnych sieťach a uvažovaniu o dopadoch na ich život a demokraciu.

Textová časť a tabuľková časť s podrobným popisom aktivít MŠVVŠ SR tvoria prílohu č. 9.

Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej len „MŽP SR“)

V priebehu roka 2017 sa MŽP SR a právnické osoby v jeho pôsobnosti v oblasti prevencie kriminality orientovali na realizáciu vlastných osvedčených foriem prevencie kriminality, ktoré predstavujú najmä súbor vzdelávacích, kontrolných a technických aktivít a ktoré aj v minulosti zaznamenali prínos v tejto oblasti. Aktivitami realizovanými v roku 2017 sa kontinuálne a systematicky zabezpečovali ciele vyplývajúce zo stratégie prevencie kriminality.

MŽP SR v rozsahu svojej pôsobnosti predchádza kriminalite a inej protispoločenskej činnosti hlavne legislatívnymi úpravami ustanovení príslušných právnych predpisov. V roku 2017 bol novelizovaný napr. zákon o obchodovaní s emisnými kvótami, zákon o vodách, zákon o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania.

K aktivitám, ktoré napomohli k vyššej akcieschopnosti zamestnancov vo verejnej správe pri rozlišovaní nezákonnej činnosti, patria aj aktivity na zvýšenie odborného vzdelania pre zamestnancov vykonávajúcich štátnu správu v jednotlivých zložkách životného prostredia.

Pokračovalo sa tiež v úzkej spolupráci inšpektorov životného prostredia s orgánmi colnej správy a úradom hraničnej a cudzineckej polície pri kontrole povinnosti cezhraničnej prepravy odpadov a spolupráca s orgánmi Policajného zboru v oblasti ochrany vodných plôch a rybárskych revírov.

Ďalšie aktivity v roku 2017 smerujúce na zapojenie odbornej a laickej verejnosti do vytvárania spoločenského vedomia nekonformného s prejavmi kriminality v oblasti životného prostredia boli realizované formou rôznych vzdelávacích aktivít, prednášok, workshopov, festivalov, filmov o životnom prostredí a podujatí pri príležitosti významných dní životného prostredia. Tieto vzdelávacie a osvetové aktivity, ktorých cieľovou skupinou bola najmä mládež (najmä žiaci ZŠ a SŠ), ale aj široká verejnosť, pozdvihli všeobecnú informovanosť o význame životného prostredia a aj jeho ochrany.

Finančné prostriedky použité na aktivity prevencie kriminality, ktoré sú uvedené v tabuľkovej časti, boli právnickými osobami v pôsobnosti MŽP SR vyčíslené na 1 034 402,23€.

Textová časť a tabuľková časť s podrobným popisom aktivít MŽP SR tvoria prílohu č. 10.

Ministerstvo hospodárstva SR (ďalej len „MH SR“)

Základnými úlohami a prioritou v prevencii kriminality bolo dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných riadiacich aktov MH SR a organizácií v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti pri: vydávaní licencií a povolení; procese prideľovania a čerpania dotácií; použití prostriedkov štátneho rozpočtu a Európskej únie; zabezpečovaní verejného obstarávania; dodržiavaní podmienok podnikania v oblasti energetiky; zabezpečovaní ochrany a využívania nerastného bohatstva; ochrane spotrebiteľa a dovoze tovarov.

Vydávanie licencií a povolení (vývoz položiek s dvojakým použitím; obchodovanie s určenými výrobkami; dovoz, vývoz, intrakomunitárnu prepravu a nakladanie s výrobkami obranného priemyslu, dovoz a vývoz nebezpečných chemických látok a prípravkov; dovoz a vývoz prekursorov drog; obchodovanie s výrobkami obranného priemyslu;) a poskytovanie dotácií (investičná pomoc - rozvoj malého a stredného podnikania; verejnému sektoru - obciam, mestám a vyšším územným celkom; podpora inovačných aktivít v podnikoch, mikropodnikoch, malých a stredných podnikoch – inovačné vouchery a podpora kláštrov; v uhoľnom a rudnom baníctve - tradície a histórie banských činností, odstránenia následkov banskej činnosti, úhrad sociálnych vplyvov útlmov banskej činnosti; združeniam na ochranu práv spotrebiteľov) bolo zabezpečované v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, vnútornými riadiacimi aktmi MH SR, nariadeniami Rady Európskeho spoločenstva a stanoviskami príslušných orgánov a organizácií, čím bolo eliminované subjektívne rozhodovanie štátnych zamestnancov pri ich prideľovaní.

Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej „SOI“) prešetrila 3 167 podnetov, z ktorých bolo 44,58 % opodstatnených. Informácie o nebezpečných výrobkoch (v počte 76) s presnou a jednoznačnou identifikáciou, vrátane ich zobrazenia boli priebežne zverejňované na internetovej stránke SOI a prostredníctvom verejnoprávných médií – RTVS.

Textová časť a tabuľková časť s podrobným popisom aktivít MH SR tvoria prílohu č. 11.

Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „MPSVR SR“)

MPSVR SR v roku 2017 plnilo úlohy Programu rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny v oblasti prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti na roky 2016 – 2020.

V roku 2017 boli pre zástupcov orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „orgán SPODaSK“) zrealizované pracovné stretnutia zamerané na tému pomoci tehotnej žene a matke dieťaťa mladšieho ako 1 rok, ktorej bol prerušený výkon trestu odňatia slobody a na predchádzanie vzniku krízových situácií v rodine a na výkon opatrení sociálnej kurately v prípadoch zanedbávania povinnej školskej dochádzky, závislosti dieťaťa na omamných látkach a trestnú činnosť mladistvých.

Podpora práce s dieťaťom a jeho rodinou bola témou metodických stretnutí organizovaných pre rodinných asistentov a členov odborných tímov na realizáciu výchovných opatrení a podporu náhradnej rodinnej starostlivosti. Taktiež boli pre orgány SPODaSK zrealizované metodické dni zamerané najmä na vyhodnocovanie životnej situácie detí, plánovanie sociálnej práce s rodinou a poskytovanie súčinnosti súdom v prípadoch výkonu súdneho rozhodnutia vo veciach maloletých.

Detské domovy v roku 2017 pravidelne vypracovávali mesačné hlásenia o všetkých prípadoch detí, pre ktoré bolo potrebné zabezpečiť odborné činnosti prostredníctvom iných právnických a fyzických osôb.

Úrady PSVaR pravidelne preverovali aktuálnu situáciu maloletých detí umiestnených na základe rozhodnutia súdu v resocializačnom stredisku.

Ústredím PSVaR bola na rok 2017 schválená a zrealizovaná priorita zabezpečiť klientom mediáciu ako odbornú metódu na uľahčenie riešenia konfliktných situácií v rodine.

K úlohe „Implementovať inovatívne postupy pre prácu s dieťaťom a jeho rodinou v zariadeniach s osobitným zameraním na princípy práce s dieťaťom so syndrómom CAN a jeho rodinou“, ktorá vyplýva z národného programu Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti v zariadeniach, uvádzame, že v decembri 2017 bola vyhlásená výzva MPSVR SR a v súčasnosti prebieha príprava na podanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

V rámci dotačného mechanizmu MPSVR SR boli v roku 2017 v rámci oblasti prevencie kriminality podporené projekty primárne alebo sekundárne podporujúce prevenciu kriminality v celkovej sume 207 940€.

Textová časť a tabuľková časť s podrobným popisom aktivít MPSVR SR tvoria prílohu č. 12.